

Briuselis, 2005.VI.01
C(2005)1327 fin

**Tema: Valstybės pagalba Nr. N 425/2004 – Lietuva
Kauno laisvoji ekonominė zona**

Gerb. pone Ministre,

1. PROCEDŪRA

2004 m. spalio 1 d. raštu, registruotu 2004 m. spalio 4 d. Komisijoje, pagal EB sutarties 88 straipsnio 3 dalį Lietuvos valdžios institucijos Komisijai pranešė apie Kauno laisvąją ekonominę zoną (toliau – Kauno LEZ).

2004 m. lapkričio 25 d. raštu Nr. D/58478 ir 2005 m. sausio 27 d. raštu Nr. D/50722 Komisija paprašė pateikti papildomos informacijos apie praneštą priemonę. Prašomą informaciją Lietuvos valdžios institucijos pateikė 2004 m. gruodžio 23 d. raštu, registruotu 2005 m. sausio 4 d. Komisijoje (Nr. A/30060), 2005 m. vasario 25 d. raštu, registruotu 2005 m. kovo 1 d. Komisijoje (Nr. A/31745), 2005 m. kovo 31 d. raštu (Nr. A/32768), registruotu 2005 m. balandžio 5 d. Komisijoje, ir 2005 m. gegužės 11 d. raštu, registruotu 2005 m. gegužės 18 d. Komisijoje (Nr. A/34048).

2. SCHEMOS APRAŠYMAS

2.1. Schemos tikslas

Schema siekiama antrojo pagal dydį Lietuvos miesto Kauno teritorijoje įsteigti laisvąją ekonominę zoną (toliau – zona). Zonos tikslas – efektyviai panaudoti Kauno regiono potencialą ir Kauno miesto infrastruktūrą bei sudaryti palankesnes sąlygas užsienio investavimui, naujoms technologijoms ir naujoms darbo vietoms kurti¹.

¹ 1996 m. spalio 22 d. Lietuvos Respublikos Kauno laisvosios ekonominės zonos įstatymo 1 straipsnio 2 dalis (I-1591).

Jo Ekselencija Užsienio Reikalų Ministras Antanas VALIONIS
Užsienio reikalų ministras
J.Tumo-Vaižganto g. 2
LT – 01511 Vilnius

2.2. Schemos teisinis pagrindas

Schemos teisinis pagrindas – Lietuvos Respublikos laisvųjų ekonominių zonų pagrindų įstatymas (Valstybės žinios, 1995, Nr. 59-1462), Lietuvos Respublikos Kauno laisvosios ekonominės zonos įstatymas (Valstybės žinios, 1996, Nr. 109-2474) ir kiti įstatymai.

2.3. Už schemos įgyvendinimą atsakinga institucija

Lietuvos Respublikos ūkio ministerija bus atsakinga už valstybės pagalbos teikimą ir kontrolę Kauno LEZ.

2.4. Kauno LEZ valdymas ir plėtra

1998 m. Lietuvos Vyriausybė sudarė sutartį dėl Kauno LEZ plėtros ir valdymo su tarptautiniu konsorciumu, atstovaujamu Belgijos bendrovės *Antwerpse Ontwikkelings- en Investeringsmaatschappij NV* (toliau – *A.O.I. NV*). Bendrovė *A.O.I. NV* buvo išrinkta tarptautinio viešojo konkurso būdu, kurį 1997 m. Kauno apskrities viršininko administracija paskelbė Lietuvos Respublikos ir tarptautinėje spaudoje, kad būtų parengtas geriausias zonos verslo planas ir zonos statusas bei išrinkta Kauno LEZ steigėjų grupė.

Bendrovė *A.O.I. NV* yra Kauno laisvosios ekonominės zonos valdymo UAB steigėja ir vienintelė akcininkė².

2.4.1. Zonos valdymo bendrovės pareigos

Pagal Kauno LEZ valdymo UAB įstatus³ zonos valdymo bendrovė, *inter alia*, privalo:

1. laikytis LR laisvųjų ekonominių zonų pagrindų įstatymo, LR Kauno laisvosios ekonominės zonos įstatymo, kitų zonoje galiojančių LR įstatymų ir teisės aktų, zonos statuto ir zonos valdymo UAB įstatų;
2. organizuoti zonos ūkinę veiklą;
3. užtikrinti, kad zonoje registruoti ūkio subjektai laikytųsi zonos statuto, nesiverstų veikla, draudžiama LR įstatymų, veiktų pagal sutartyse nustatytas sąlygas, laikytųsi teisės aktų aplinkos apsaugos klausimais reikalavimų;
4. užtikrinti zonos ribų apsaugą;
5. užtikrinti zonos teritorijos fizinę apsaugą;

² Pagal Lietuvos Respublikos Kauno laisvosios ekonominės zonos įstatymo 7 straipsnio 5 dalį (Valstybės žinios, 1996, Nr. 109-2474) ir Kauno LEZ valdymo UAB įstatus zonos valdymo bendrovės valdybą sudaro 9 nariai: 1 narys yra skiriamas LR Vyriausybės; 1 narys skiriamas Kauno miesto tarybos; 1 narys skiriamas Kauno rajono tarybos; 1 narys skiriamas Kauno apskrities viršininko, ir 5 nariai yra išrenkami visuotiniame akcininkų susirinkime.

³ Taip pat žr. LR laisvųjų ekonominių zonų pagrindų įstatymo 12 straipsnio 2 dalį (Valstybės žinios, 1995, Nr. 59-1462), LR Kauno laisvosios ekonominės zonos įstatymo 7 straipsnio 9 dalį (Valstybės žinios, 1996, Nr. 109-2474).

6. sudaryti sąlygas teisėsaugos institucijoms ir tarptautinės kontrolės organizacijoms atlikti zonoje savo funkcijas;

7. sudaryti ginčų komisiją ūkio subjektų ginčams nagrinėti.

Zonos valdymo bendrovė atsiskaito už savo ir zonos veiklą LR Vyriausybei. Jos metinėse ataskaitose pateikiami duomenys apie:

- zonoje plėtojamas pagrindines veiklos rūšis;
- darbo vietų skaičių;
- zonoje įregistruotų ir vykdančių ūkinę-komercinę veiklą zonos įmonių skaičių;
- investicijų zonoje dydį;
- zonos teritorijos įsisavinimo etapų eigą;
- bendrus zonos įmonių veiklos rezultatus.

2.4.2. Zonos valdymo bendrovės teisės

Pagal Kauno LEZ valdymo UAB įstatus⁴ zonos valdymo bendrovė, *inter alia*, turi teisę:

1. pagal Kauno LEZ funkcionavimo tikslus, investicinio verslo projektą, statutą bei įstatus priimti sprendimą išduoti leidimą ūkio subjektui veikti zonoje;
2. subnuomoti zonos valdymo bendrovei išnuomotą žemę ir nekilnojamą turtą zonos įmonėms, įregistruotoms zonoje;
3. nustatyti zonos vidaus tvarką;
4. steigti zonoje aptarnavimo įmones;
5. sutartyse tarp zonos įmonių ir Kauno LEZ valdymo bendrovės nustatyti žemės ir nekilnojamo turto subnuomos ir savitarpio paslaugų teikimo finansines sąlygas;
6. gauti iš zonoje veikiančių ūkio subjektų LR Vyriausybės nustatytus ataskaitinius statistikos duomenis apie jų veiklą;
7. kooperuoti lėšas bendroms zonos infrastruktūros plėtojimo ir aplinkotvarkos reikmėms;
8. teikti LR Vyriausybei ir laisvųjų ekonominių zonų valstybinę priežiūrą atliekančiai valstybės institucijai pasiūlymus dėl zonos statuto ir teritorijos ribų pakeitimo;
9. nustatyti rinkliavas zonos įmonėms LR Kauno laisvosios ekonominės zonos įstatymo ir zonos statuto nustatyta tvarka;
10. reorganizuotis, būti kitos bendrovės steigėja ir akcininke.

⁴ Taip pat žr. LR laisvųjų ekonominių zonų pagrindų įstatymo 12 straipsnio 1 dalį (Valstybės žinios, 1995, Nr. 59-1462), LR Kauno laisvosios ekonominės zonos įstatymo 7 straipsnio 7 dalį (Valstybės žinios, 1996, Nr. 109-2474).

2.5. Pagalbos gavėjai pagal schemą

Schemoje pateikiami investicijų skatinimo būdai dviems pagalbos gavėjų tipams: *zonos valdymo bendrovei* ir *Kauno LEZ įsteigtoms įmonėms* (toliau – zonos įmonės). Visos įmonės, kurios Kauno LEZ vykdo reikalavimus atitinkančius investicinius projektus ir neužsiima draudžiama veikla⁵, gali kreiptis dėl pagalbos pagal praneštą priemonę. Tačiau schemoje nenumatyta pagalba sunkumų patiriančioms įmonėms⁶.

2.6. Investicijų skatinimas Kauno LEZ

Siekiant pirmiau nurodyto tikslo, schemoje, apie kurią pranešta, nustatomos regioninės pagalbos teikimo sąlygos pagalbos gavėjams, zonos teritorijoje ketinantiems įkurti naują įmonę.

Investicijos bus skatinamos šiais būdais:

- atleidžiant nuo įmonių ir organizacijų nekilnojamojo turto mokesčio;
- atleidžiant nuo atskaitymų nuo pajamų pagal LR kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymą (kelių mokestis);
- atleidžiant nuo pelno mokesčio;
- zonos valdymo bendrovei taikant 50 % mažesnę žemės nuomos mokesčių už išnuomotą valstybinę žemę.

Lietuvos valdžios institucijos patvirtino, kad pagal schemą, apie kurią pranešta, pirmiau nurodytų lengvatų atveju, detalizuotų ir išvardytų Kauno LEZ statuto projekto 24 punkte, sąrašas yra išsamus.

2.7. Reikalavimus atitinkančios investicinės išlaidos

Šios schemos reikalavimus atitinkančios investicinės išlaidos – tai pagrindinio kapitalo investicijos, susijusios su naujos įmonės kūrimu. Tai išlaidos investicijoms į ilgalaikį kapitalą: žemei, pastatams, pagrindinėms gamybos priemonėms ir įrenginiams, išskyrus (transporto sektoriuje veikiančių zonos įmonių atveju) transporto įrangai (kilnojamajam turtui). Į reikalavimus atitinkančias išlaidas taip pat gali įeiti išlaidos nematerialiom investicijoms iki 25 % standartinės bazės ribos zonoje įsikūrusių įmonių atveju, išskyrus mažas ir vidutinio dydžio įmones. Išlaidos nematerialiam turtui turi apsiriboti išlaidomis, susijusiomis su technologijų perdavimu, kai įsigijami patentai, veikiančios arba patentuotos mokslo, prekybos ar gamybos paslapčių (*know-how*) licencijos, taip pat nepatentuotos mokslo, prekybos ar gamybos paslaptys (*know-how*). Reikalavimus atitinkantis nematerialus turtas turi būti naudojamas tik regioninę pagalbą gaunančioje

⁵ Laisvųjų ekonominių zonų pagrindų įstatymo 8 straipsnyje išvardytos zonoje įmonėms draudžiamos investavimo ir veiklos sritys, pavyzdžiui, pavojingų ir radioaktyvių medžiagų gamyba, perdirbimas, laikymas, nuklenksminimas; narkotikų gamyba, pardavimas ir laikymas; degtinės, likerio ir kitų spiritinių gėrimų gamyba; vertybinių popierių, piniginių ženklų ir monetų, pašto ženklų gamyba; azartinio lošimo namų steigimas ir laikymas; loterijų organizavimas; radijo ir televizijos laidų rengimas bei transliavimas; ligonių, sergančių pavojingomis ir ypač pavojingomis infekcinėmis ligomis, gydymas; darbo migracijos klausimų tvarkymas ir t. t.

⁶ Kaip apibrėžta Bendrijos gairėse dėl valstybės pagalbos sunkumus patiriančioms įmonėms sanuoti ir restruktūrizuoti (OL C 244, 2004 10 1, p. 2).

zonos įmonėje; jis turi būti laikomas nusidėvinčiu turtu, įsigytas iš trečiųjų šalių rinkos sąlygomis ir įtrauktas į zonos įmonės turta.

2.8. *Turintys teisę gauti regioninę pagalbą regionai ir sukauptos pagalbos aukščiausios ribos*

Visa Lietuvos Respublikos teritorija šiuo metu klasifikuojama kaip regionas, kuriame leidžiama skirti regioninę pagalbą investicijoms pagal EB sutarties 87 straipsnio 3 dalies a punktą. Kaip apibrėžta Lietuvos nacionaliniame valstybės pagalbos regionams žemėlapyje, sukauptos pagalbos aukščiausia riba sudaro 50 % GSE⁷. Visoms mažoms ir vidutinėms įmonėms, išskyrus transporto įmones, ši pagalbos riba gali būti padidinta 15 bendrųjų procentinių punktų (15% BSE)⁸. Lietuvos valdžios institucijos užtikrino, kad pagal schemą, apie kurią pranešta, pagalbos galimą maksimalų dydį apriboja pirmiau nurodyta taikoma regioninės pagalbos aukščiausia riba.

2.9. *Įvairių investicijų skatinimo tipų aprašymas*

2.9.1. Atleidimas nuo nekilnojamojo turto mokesčio

Pagal zonos statuto projekto 24.1 punktą zonos valdymo bendrovė ir zonos įmonės bus atleidžiamos nuo nekilnojamojo turto mokesčio. Šio apmokestinimo objektas yra Lietuvos Respublikos teritorijoje esantis nekilnojamas turtas (išskyrus žemę, orlaivius ir laivus), nuosavybės teise priklausantis juridiniams asmenims ir organizacijoms. Dabartinis šio mokesčio metinis tarifas sudaro 1 % nustatytos nekilnojamojo turto mokesstinės vertės.

2.9.2. Atleidimas nuo atskaitymų nuo pajamų pagal LR kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymą

Pagal zonos statuto projekto 24.2 punktą zonos valdymo bendrovė ir zonos įmonės bus atleistos nuo vadinamojo kelių mokesčio, kurį juridiniai asmenys paprastai turi mokėti, ir jo tarifai svyruoja nuo 0,1 % iki 0,5 % gautų pajamų. Paprastai mokėtojai atskaitymus nuo kiekvieno mėnesio pajamų apskaičiuoja patys ir moka į Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo sąskaitą iki kito mėnesio 25 dienos.

2.9.3. Atleidimas nuo pelno mokesčio

Pagal Laisvųjų ekonominių zonų pagrindų įstatymo 15 straipsnio 3 dalį ir zonos statuto projekto 24.5 punktą zonos valdymo bendrovė arba zonos įmonė, kuri į Kauno LEZ investavo ne mažesnę kaip 1 milijono eurų sumą, 6 mokestinius laikotarpius, pradedant tuo mokestiniu laikotarpiu, kurį ši investicijų suma buvo pasiekta, nemoka pelno mokesčio, o kitais 10 mokestinių laikotarpių jai bus taikomas 50 % sumažintas pelno mokesčio tarifas. Dabartinis Lietuvoje pelno mokesčio tarifas sudaro 15 %. Ši lengvata gali būti taikoma tik tuo atveju, kai ne mažiau kaip 75 % atitinkamo mokestinio laikotarpio zonos įmonės pajamų sudaro pajamos iš zonoje vykdomos prekių gamybos, apdirbimo, perdirbimo, sandėliavimo veiklos, didmeninės prekybos zonoje sandėliuojamomis prekėmis ir/ar teikiamų paslaugų, susijusių su minėtomis zonoje vykdomos veiklos rūšimis (zonoje pagamintų, apdirbtų, perdirbtų ar sandėliuojamų

⁷ GSE – grynasis subsidijos ekvivalentas.

⁸ BSE – bendrasis subsidijos ekvivalentas.

prekių, taip pat zonoje vykdomai gamybai, apdirbimui ar perdirbimui reikalingų prekių transportavimo, aptarnavimo, statybos zonos teritorijoje ir kitų su minėtomis veiklos rūšimis susijusių paslaugų). Ši lengvata gali būti pritaikyta tik tuo atveju, kai zonos įmonė turi auditoriaus išvadą, patvirtinančią reikalaujamą investicijos dydį. Be to, ši mokesčio lengvata gali būti taikoma tik tai zonos įmonės pelno daliai, kuri yra uždirbta iš veiklos zonoje ir/ar teikiamų paslaugų, susijusių su zonoje vykdomos veiklos rūšimis, jeigu tokiai veiklai leidžiama valstybės pagalba. Jeigu iki lengvatos taikymo termino pabaigos investicijos suma sumažėja ir nebesiekia 1 milijono eurų, lengvatos taikymas sustabdomas tą mokestinį laikotarpį, kurį investicijos suma taip sumažėjo, ir gali būti atnaujintas tą mokestinį laikotarpį, kurį investicija vėl pasiekia 1 milijoną eurų.

2.9.4. Valstybinės žemės nuomos mokesčio sumažinimas

Pagal Laisvųjų ekonominių zonų pagrindų įstatymo 15 straipsnio 2 dalį ir zonos statuto projekto 24.3 ir 24.4 punktus zonos valdymo bendrovė už nuomojamą valstybinę žemę moka 50 % mažesnę žemės nuomos mokestį. Zonos valdymo bendrovės ir zonos įmonių privatus kapitalas, investuotas į Kauno LEZ infrastruktūrą, į žemės vertę, nustatant jos nuomos mokestį, neįskaičiuojamas.

Be to, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka zonos valdymo bendrovė turi teisę žemės nuomos mokestį už visą nuomos laikotarpį ar jo dalį sumokėti iš anksto. Jeigu zonos valdymo bendrovė žemės nuomos mokestį ar jo dalį sumokėjo iš anksto, o vėliau pasikeitė žemės vertė, pagal kurią skaičiuojamas žemės nuomos mokesčio dydis, ar žemės nuomos mokesčio tarifas, ar kitoks žemės nuomos mokesčio skaičiavimo pagrindas, žemės nuomos mokesčio dydis už laikotarpį, už kurį žemės nuomos mokestis buvo sumokėtas iš anksto, yra nekeičiamas.

Lietuvoje valstybinės žemės nuomos metiniai mokesčių tarifai svyruoja nuo 1,5 % iki 4 % žemės sklypo vertės, jeigu žemės sklypas buvo išnuomotas ne aukciono būdu. Konkretų metinį mokesčio tarifą nustato atitinkama savivaldybė, kurios teritorijoje yra žemės sklypas, dažniausiai vieneriems metams. 2004 metams Kauno rajono savivaldybė nustatė 3 % valstybinės žemės nuomos mokesčio tarifą. Žemės sklypo vertė nustatoma pagal Lietuvos Vyriausybės patvirtintą žemės įvertinimo metodiką.

Pagal Lietuvos valdžios institucijų pateiktą informaciją Kauno LEZ žemės sklypui išnuomoti aukcionas rengtas nebuvo. Tačiau buvo surengtas tarptautinis viešasis konkursas, siekiant išrinkti jo laimėtojų grupę, įsteigsiančią Kauno LEZ. Viešojo konkurso numatyta tvarka visi pretendentai galėjo gauti informacijos apie planuojamą Kauno LEZ steigimą, taip pat apie zonos valdymo bendrovės teises ir pareigas ir įvairius zonos valdymo bendrovei ir zonos įmonėms siūlomus investicijų skatinimo tipus. Buvo išnagrinėti visi būtini konkurso paraiškų reikalavimus atitinkantys pasiūlymai, ir pagal objektyvius bei skaidrius kriterijus išrinktas laimėtojas.

2.10. *Kauno LEZ plėtojama veikla*

Pagal schemą, apie kurią pranešta, Kauno LEZ gali būti plėtojama ir leidimai vykdyti veiklą zonos valdymo bendrovės išduodami tik šiai žemiau nurodytai veiklai (išskyrus veiklai, draudžiamai LR laisvųjų ekonominių zonų pagrindų įstatymo):

- 1) gamybinė veikla, apdirbimo pramonė;
- 2) elektros, dujų ir vandens tiekimas, pristatymas ir (arba) pardavimas vartotojams;
- 3) statyba;

- 4) didmeninė ir, kiek reikia zonos vidaus poreikiams tenkinti, mažmeninė prekyba; variklinių transporto priemonių ir motociklų remontas; asmeninių ir buitinių daiktų taisymas;
- 5) viešbučių ir restoranų veikla;
- 6) transportas, sandėliavimas ir nuotoliniai ryšiai;
- 7) nekilnojamasis turtas, nuoma ir kita su nekilnojamuoju turtu susijusi komercinė veikla;
- 8) švietimas (suaugusiųjų profesinis mokymas);
- 9) sveikatos apsauga ir socialinis darbas (žmonių gydymas);
- 10) kita komunalinė, socialinė ir asmeninė aptarnavimo veikla.

Schema taip pat bus taikoma šiems sektoriams:

- 11) žemės ūkio;
- 12) žuvininkystės ir akvakultūros;
- 13) laivų statybos;
- 14) transporto;
- 15) plieno pramonės;
- 16) sintetinių pluoštų pramonės.

2.11. Valstybės pagalba tam tikruose konkrečiuose ūkio sektoriuose

2.11.1. Žemės ūkis

Pagal schemą, apie kurią pranešta, valstybės pagalba zonos įmonėms, kurios verčiasi EB sutarties I priede išvardytų žemės ūkio produktų gamyba, perdirbimu ir prekyba, bus teikiama, laikantis 2003 m. gruodžio 23 d. Komisijos reglamento (EB) Nr. 1/2004 dėl EB sutarties 87 ir 88 straipsnių taikymo valstybės pagalbai mažoms ir vidutinėms įmonėms, kurios verčiasi žemės ūkio produktų gamyba, perdirbimu ir prekyba⁹.

Apie valstybės pagalbą žemės ūkio sektoriui, kuri neatitinka Reglamento Nr. 1/2004 sąlygų, bus pranešta atskirai, atsižvelgiant į Bendrijos gaires dėl valstybės pagalbos žemės ūkio sektoriui¹⁰.

2.11.2. Žuvininkystė ir akvakultūra

Pagal schemą, apie kurią pranešta, valstybės pagalba žuvininkystės ir akvakultūros sektoriui bus teikiama pagal 2004 m. rugsėjo 8 d. Komisijos reglamentą Nr. 1595/2004 dėl EB sutarties 87 ir 88 straipsnių taikymo valstybės pagalbai mažoms ir vidutinėms įmonėms, kurios verčiasi žuvininkystės produktų gamyba, perdirbimu ir prekyba¹¹.

⁹ OL L 1, 2004 1 3, p. 1.

¹⁰ OL C 28, 2000 2 1, p. 2.

¹¹ OL L 291, 2004 9 14, p. 3.

Apie valstybės pagalbą žuvininkystės ir akvakultūros sektoriui, kuri neatitinka Reglamento Nr. 1595/2004 sąlygų, bus pranešta atskirai.

2.11.3. Laivų statyba

Lietuvos valdžios institucijos užtikrino, kad laikysis Bendrosiose nuostatose dėl valstybės pagalbos laivų statybai¹² numatytų taisyklių, kai tik pagalba bus numatyta laivų statyba besiverčiančioms zonos įmonėms.

2.11.4. Transportas

Schema, apie kurią pranešta, taip pat bus taikoma transporto sektoriui. Šiuo atžvilgiu Lietuvos valdžios institucijos patvirtino, kad išlaidos transporto įrangai (kilnojamajam turtui) nebus įtrauktos į reikalavimus atitinkančias išlaidas. Be to, Kauno LEZ statuto projekto 30 punkte teigiama, kad kai tik valstybės pagalba bus teikiama transporto sektoriui, bus taikomi atitinkami EB teisės aktai transporto sektoriui.

2.12. 2002 m. *Daugiasektorinė pagalbos dideliems investicijų projektams regionuose programa (angl. Multisectoral Framework 2002; toliau – MSF 2002)*

Lietuvos valdžios institucijos patvirtino, kad schema taip pat bus taikoma MSF 2002 numatytoms investicijoms. Šiuo atžvilgiu Lietuvos valdžios institucijos įsipareigojo laikytis MSF 2002¹³ nuostatų, *inter alia*, įskaitant reikalavimą pagal MSF 2002 24 dalį pateikti atskirą pranešimą ir konkrečias MSF 2002 nuostatas, taikomas *sintetinio pluošto*¹⁴, *plieno pramonės*¹⁵ ir *motorinių transporto priemonių*¹⁶ sektoriams.

Be to, Lietuvos valdžios institucijos patvirtino, kad bus laikomasi MSF 2002 36 ir 37 dalių (dėl *ex-post* stebėsenos).

12 OL C 317, 2003 12 30, p. 11.

13 Komisijos komunikatas: Daugiasektorinė pagalbos dideliems investicijų projektams regionuose programa, OL C 70, 2002 m. kovo 19 d., p. 8, su pakeitimais, padarytais Komisijos komunikatu dėl Daugiasektorinės pagalbos dideliems investicijų projektams regionuose programos (2002 m.) pakeitimų dėl sektorių, susiduriančių su struktūrinėmis problemomis, sąrašo sudarymo ir dėl atitinkamų priemonių pagal EB sutarties 88 straipsnio 1 dalį motorinių transporto priemonių ir sintetinio pluošto pramonės sektoriams pasiūlymo, OL C 263, 2003 m. lapkričio 1 d., p. 3.

14 Kaip apibrėžta Daugiasektorinės pagalbos dideliems investicijų projektams regionuose programos (OL C 70, 2002 3 19, p. 8) D priede.

15 Kaip apibrėžta Daugiasektorinės pagalbos dideliems investicijų projektams regionuose programos (OL C 70, 2002 3 19, p. 8) B priede.

16 Kaip apibrėžta Daugiasektorinės pagalbos dideliems investicijų projektams regionuose programos (OL C 70, 2002 3 19, p. 8) C priede.

2.13. Pagalbos gavėjo įnašas

Schemoje numatoma, kad privalomas pagalbos gavėjo įnašas, kuriam neturi būti suteikiama jokia valstybės pagalba, sudaro mažiausiai 25 % visos investicijų sumos.

Paraiškos pagalbai gauti bus pateiktos iki investicijų projektų įgyvendinimo pradžios.

2.14. 5 metų laikotarpis

Pagal praneštą schemą pagalba pradinėms investicijoms gali būti teikiama tik esant sąlygai, kad investicijos bus išlaikomos ne trumpiau kaip penkerius metus.

2.15. Pagalbos kaupimas

Prie valstybės pagalbos, gaunamos pagal šią praneštą schemą, gali būti pridedama pagalba, gauta pagal kitas vietines, regionines, nacionalines, Bendrijos regionines arba kitas schemas, toms pačioms reikalavimus atitinkančioms išlaidoms padengti. Lietuvos valdžios institucijos užtikrins, kad visas pagalbos dydis bus apskaičiuotas ir neviršys pirmiau nustatyto didžiausio valstybės pagalbos intensyvumo (žr. šio sprendimo 2.8. dalį).

2.16. Schemos biudžetas

Šios schemos planuojamas bendras biudžetas siekia 205 121 109 EUR.

2.17. Schemos trukmė

Pagal 1996 m. spalio 22 d. Lietuvos Respublikos Kauno laisvosios ekonominės zonos įstatymo (I-1591) 2 straipsnį zonos veiklos terminas – 49 metai. Tai bendra schemos trukmė. Tačiau didžiausia valstybės pagalbos dalis (atleidimas nuo įmonių pelno mokesčio ir po to jo sumažinimas) kiekvienam atskiram ūkio subjektui numatyta 16 mokesčių laikotarpių. Bet kuriuo atveju kiekvienai atskirai įmonei valstybės pagalba nebeteikiama, kai tik pasiekama pagal schemą nustatyta valstybės pagalbos intensyvumo riba (žr. šio sprendimo 2.8. dalį).

Be to, Lietuvos valdžios institucijos patvirtina, kad schema bus nuolat vertinama ir peržiūrima ir atitinkamai pakeista, pakeitus Bendrijos nuostatas ir regioninės investicinės pagalbos intensyvumo ribas, kurios bus taikomos po 2007 m. sausio 1 d. Šiuo atžvilgiu Lietuvos valdžios institucijos patvirtina, kad mokesčių lengvatos pagal šią schemą bus taikomos tik iki 2006 m. gruodžio 31 d. patirtoms investicinėms išlaidoms.

3. SIŪLOMOS PAGALBOS PRIEMONĖS ĮVERTINIMAS

3.1. Pagalbos priemonės teisėtumas

Lietuvos valdžios institucijos laikėsi EB sutarties 88 straipsnio 3 dalyje nurodytų procedūrinių reikalavimų, pranešdamos apie pagalbos priemonę prieš ją įgyvendinant.

3.2. Valstybės pagalbos pagal schemą pobūdis

EB sutarties 87 straipsnio 1 dalyje teigiama, kad „valstybės narės arba iš jos valstybinių išteklių bet kokia forma suteikta pagalba, kuri, palaikydama tam tikras įmones arba tam tikrų prekių gamybą, iškraipo konkurenciją arba gali ją iškraipyti, yra nesuderinama su

bendraja rinka, kai ji daro poveikį valstybių narių tarpusavio prekybai“.

Tolesnėse šio sprendimo dalyse pateikiama analizė apie tai, ar zonos valdymo bendrovei ir zonos įmonėms taikomas investicijų skatinimas, apie kurį pranešta, yra valstybės pagalba.

3.2.1. Zonos valdymo bendrovei taikomas investicijų skatinimas: valstybinės žemės nuomos mokesčio sumažinimas

Tarptautinis konkursas, kuriame galėjo dalyvauti visi esami ir galimi konkurentai, buvo organizuojamas tam, kad būtų atrinktas konkurso laimėtojas, siekiant parengti geriausią zonos investicinio verslo projektą ir statutą bei išrinkti Kauno LEZ steigėjų grupę. Šis konkretus susitarimas, t.y. tai, kad zonos valdymo bendrovė už nuomojamą valstybinę žemę mokės 50 % mažesnę žemės nuomos mokesčių, turėdama teisę jį sumokėti iš anksto už visą nuomos laikotarpį arba jo dalį, yra nustatytas Laisvųjų ekonominių zonų pagrindų įstatymo 15 straipsnio 2 dalyje, todėl apie jį iš anksto žinojo visi tarptautiniame konkurse, kuriame siekiama išrinkti Kauno LEZ steigėjus, dalyvavę pretendentai.

Atrinkta zonos valdymo bendrovė (tarptautinis konsorciumas, atstovaujamas Belgijos bendrovės *Antwerpse Ontwikkelings- en Investeringsmaatschappij NV*, kuri yra UAB Kauno laisvosios ekonominės zonos valdymo bendrovės steigėja ir akcininkė) turi įvykdyti kai kurias pareigas, kad užtikrintų tinkamą zonos plėtrą ir valdymą (išsamų jos pareigų sąrašą rasite šio sprendimo 2.4.1 ir 2.4.2 dalyse). Zonos valdymo bendrovei valstybinės žemės nuomos mokesčiai sumažinamas pagal tarptautinio viešojo konkurso sąlygas mainais už pareigą plėsti ir valdyti Kauno LEZ. Zonos valdymo bendrovė už zonos veiklą atsiskaito Lietuvos Vyriausybei.

Už valstybinės žemės nuomos mokesčio sumažinimą zonos valdymo bendrovei Lietuvos valdžios institucijos tarptautinio konkurso būdu užtikrina tinkamą Kauno LEZ valdymą ir plėtrą, o tai yra zonos valdymo bendrovės išorinė veikla. Taigi tai nėra mokėjimas, skirtas apsaugoti valdymo bendrovės interesus, o užtikrinti šios bendrovės valstybei teikiamas *atskiras ir atitinkamas (t.y. proporcingas vertei)* paslaugas.

Todėl Komisija laikosi nuomonės, kad nagrinėjamas investicijų skatinimas nėra valstybės pagalba, kaip apibrėžta EB sutarties 87 straipsnio 1 dalyje.

Pagal Laisvųjų ekonominių zonų pagrindų įstatymo 12 straipsnį LEZ valdymo bendrovė turi teisę zonos įmonėms subnuomoti zonos valdymo bendrovei išnuomotą žemę. Šiam tikslui zonos valdymo bendrovė nusprendžia ir nustato jos išnuomos valstybinės žemės subnuomojimo zonos įmonėms finansines (įskaitant žemės subnuomos mokesčio apskaičiavimo ir mokėjimo tvarką) ir kitas sąlygas¹⁷. Turint omenyje tai, kad zonos valdymo bendrovė – tai privatus pelno siekiantis juridinis asmuo ir kad iš subnuomos gaunamos įplaukos sudarys didžiausią zonos valdymo bendrovės pajamų dalį, išnuomos valstybinės žemės zonos įmonėms subnuomos kaina formuosis rinkos sąlygomis ir todėl neturėtų būti mažesnė negu atitinkama žemės nuomos rinkos kaina.

¹⁷ Kauno laisvosios ekonominės zonos įstatymo 7 straipsnio 7 dalies 3 ir 9 punktai.

3.2.2. Zonos įmonėms ir zonos valdymo bendrovei taikomas investicijų skatinimas: mokesčių lengvatos

Taikant zonos įmonėms ir zonos valdymo bendrovei, kai jos Kauno LEZ vykdo reikalavimus atitinkančius investicijų projektus, numatytas tris mokesčių lengvatas, apie kurias pranešta (t. y. atleidžiant nuo nekilnojamojo turto mokesčio, kelių mokesčio ir pelno mokesčio), Komisija laikosi nuomonės, kad tai yra valstybės pagalba. Pagal schemą, apie kurią pranešta, pagalba teikiama *tam tikroms įmonėms*, investuojančioms į paskirtą Lietuvos teritoriją – Kauno LEZ. Pagalba teikiama atleidžiant nuo mokesčių. Atleidimas nuo mokesčių sumažina biudžeto įplaukas. Taigi jis susijęs su *valstybiniais ištekliais*. Be to, taip sumažinus mokesčius, pagal šią schemą iš šios finansinės paramos *naudą* gaunančioms įmonėms bus sudarytos *palankios sąlygos*. Be to, schema bent *gali daryti poveikį valstybių narių tarpusavio prekybai*, kadangi yra galimybė, kad į Kauno LEZ investuojančios įmonės vykdo arba vykdys su Bendrijos vidaus prekyba susijusią veiklą. Todėl siūlomas atleidimas nuo mokesčių yra valstybės pagalba, kaip apibrėžta EB sutarties 87 straipsnio 1 dalyje.

3.3. *Pagalbos priemonės suderinamumas*

Nustačius, kad schemos, apie kurią pranešta, dalis yra valstybės pagalba, kaip apibrėžta EB sutarties 87 straipsnio 1 dalyje, būtina apsvarstyti, ar gali būti laikoma, kad siūloma pagalbos priemonė yra suderinama su bendrąja rinka.

Komisija ištyrė šias valstybės pagalbos priemones, atsižvelgdama į EB sutarties 87 straipsnio 3 dalies a punktą, Bendrijos gaires dėl nacionalinės regioninės pagalbos¹⁸ ir 2002 m. Daugiasektorinę pagalbos dideliems investicijų projektams regionuose programą¹⁹. Po šio įvertinimo pateikiamos tokios pastabos:

- 3.3.1. Pagalba apsiribos pradinėmis investicijomis, kaip apibrėžta Bendrijos gairėse dėl nacionalinės regioninės pagalbos.
- 3.3.2. Išlaidos pagal praneštą schemą atitinka reikalavimus atitinkančių investicinių išlaidų, kaip nustatyta Gairėse dėl nacionalinės regioninės pagalbos, apibrėžimą.
- 3.3.3. Schemoje atsižvelgiama į konkrečias nuostatas, taikomas EB sutarties I priede išvardytų žemės ūkio produktų bei žuvininkystės ir akvakultūros produktų gamybos, perdirbimo ir prekybos sektoriams.
- 3.3.4. Schemoje taikomas pagalbos intensyvumo apribojimas, kaip numatyta 2002 m. Daugiasektorinėje pagalbos dideliems investicijų projektams regionuose programoje, ir atsižvelgiama į

¹⁸ OL C 74, 1998 3 10, p. 9, su pakeitimais, padarytais OL C 285, 2000 9 9, p. 5.

¹⁹ Komisijos komunikatas: Daugiasektorinė pagalbos dideliems investicijų projektams regionuose programa, OL C 70, 2002 m. kovo 19 d., p. 8, su pakeitimais, padarytais Komisijos komunikatu dėl Daugiasektorinės pagalbos dideliems investicijų projektams regionuose programos (2002 m.) pakeitimų dėl sektorių, susiduriančių su struktūrinėmis problemomis, sąrašo sudarymo ir dėl atitinkamų priemonių pagal EB sutarties 88 straipsnio 1 dalį motorinių transporto priemonių ir sintetinio pluošto pramonės sektoriams pasiūlymo, OL C 263, 2003 m. lapkričio 1 d., p. 3.

Daugiasektorinės programos konkrečias nuostatas, taikomas sintetinio pluošto²⁰, plieno pramonės²¹ ir motorinių transporto priemonių²² sektoriams.

- 3.3.5. Pagal Bendrijos gairių dėl nacionalinės regioninės pagalbos 4.2 dalį išsipareigojimo finansuoti mažiausiai 25 % reikalavimus atitinkančių investicijų savo lėšomis yra laikomasi.
- 3.3.6. Pagal Gairių dėl nacionalinės regioninės pagalbos 4.10 dalį schemeje yra įtrauktas išsipareigojimas, kad investicijos regione turi būti išlaikomos mažiausiai penkerius metus.
- 3.3.7. Pagalbos intensyvumas atitinka pagal Lietuvos regioninės valstybės pagalbos žemėlapi nustatytas aukščiausias ribas. Lietuvos valdžios institucijos užtikrino, kad kiekvienai atskirai įmonei valstybės pagalba nebeteikiama, kai tik pasiekama pagal schemą nustatyta valstybės pagalbos intensyvumo riba (t.y. 50 % GSE reikalavimus atitinkančių investicinių išlaidų riba, kuri MVĮ gali būti padidinta 15 % BSE).
- 3.3.8. Jeigu be pagal schemą, apie kurią pranešta, gaunamos valstybės pagalbos gaunama ir pagalba pagal kitas vietines, regionines, nacionalines, Bendrijos regionines arba kitas schemas toms pačioms reikalavimus atitinkančioms išlaidoms padengti, Lietuvos valdžios institucijos užtikrino, kad visas pagalbos dydis bus apskaičiuojamas ir neviršys didžiausio valstybės pagalbos intensyvumo, kaip nustatyta pagal Lietuvos regioninės valstybės pagalbos žemėlapi.
- 3.3.9. Lietuvos valdžios institucijos išsipareigojo schemą nuolat vertinti ir peržiūrėti, siekiant joje daryti pakeitimus pagal naujas Bendrijos nuostatas ir nustatytą naują pagalbos intensyvumą dėl regioninės investicinės pagalbos, kuri bus taikoma po 2007 m. sausio 1 d. Šiuo atžvilgiu Lietuvos valdžios institucijos patvirtina, kad schemeje numatytos mokesčių lengvatos taikomos tik iki 2006 m. gruodžio 31 d. patirtoms investicinėms išlaidoms.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta pirmiau, Komisija laikosi nuomonės, kad pagalbos schema, apie kurią pranešta, yra suderinama su bendrąją rinką pagal EB sutarties 87 straipsnio 3 dalies a punktą.

20 Kaip apibrėžta Daugiasektorinės pagalbos dideliems investicijų projektams regionuose programos (OL C 70, 2002 3 19, p. 8) D priede.

21 Kaip apibrėžta Daugiasektorinės pagalbos dideliems investicijų projektams regionuose programos (OL C 70, 2002 3 19, p. 8) B priede.

22 Kaip apibrėžta Daugiasektorinės pagalbos dideliems investicijų projektams regionuose programos (OL C 70, 2002 3 19, p. 8) C priede.

4. SPRENDIMAS

Komisija atitinkamai nusprendė laikyti pagalbos schemą suderinama su EB sutartimi.

Komisija primena Lietuvos Vyriausybei, kad turi būti laikomasi 2004 m. balandžio 21 d. Komisijos reglamente (EB) Nr. 794/2004, įgyvendinančiame Tarybos reglamentą (EB) Nr. 659/1999, nustatantį išsamias EB sutarties 93 straipsnio taikymo taisykles²³, nustatytų sąlygų dėl ataskaitų.

Komisija taip pat primena Lietuvos Vyriausybei, kad apie visus planus keisti šią pagalbos schemą turi būti pranešta Komisijai.

Tuo atveju, jeigu tame laiške bus konfidencialios informacijos, kuri neturi būti atskleista trečiosioms šalims, prašome apie tai informuoti Komisiją per penkiolika darbo dienų nuo šio laiško gavimo datos. Jeigu Komisija negaus su tuo susijusio pagrįsto prašymo per nurodytą laiką, ji manys, kad Jūs sutinkate su viso laiško turinio atskleidimu trečiosioms šalims ir jo paskelbimu autentiška kalba internete adresu:

http://europa.eu.int/comm/secretariat_general/sgb/state_aids/. Šis prašymas turėtų būti siunčiamas registruotu laišku arba faksu:

Commission européenne
Direction générale de la Concurrence
Greffé des aides d'État
B-1049 Bruxelles
Faksas (32 2) 296 12 42

Pagarbiai,
Komisijos vardu

Neelie KROES
Komisijos narė

²³ OL L 140, 2004 4 30, p. 1.